

[Alfred Jørgensen.]

Det vil være en svækkelse af mellem-skolen, at man beskærer den med et år, og tilmed et af de gode, nemlig aldersklassen fra 11 til 12 år, hvori eleverne er særlig modtagelige for påvirkning og be-læring.

Ud fra disse overvejelser og synspunkter er jeg kommet til følgende retningslinier for skolens opbygning: den 5-årige grund-skole bevares i den købstadordnede skole, ligesom den 4-årige mellem-skole opret-holdes med en 1-årig realklasse som over-bygning, og den nuværende gymnasie-ordning bevares. Den eksamensfri over-bygning på grundskolen i den købstad-ordnede skole må forbedres, så den arbejds-mæssigt ligestilles med eksamensskolen. For at sikre et stabilt lærerpersonale ind-føres en timereduktion, der svarer til mellem-skolens, og klassekvotienten ned-sættes. Til udligning af merudgifterne her-ved nedsættes timetallet, navnlig på de trin, hvor eleverne i almindelighed er skole-trætte. Det nedsatte timetal vil gøre eleverne mere modtagelige for påvirkning, og den nedsatte klassekvotient vil give læreren bedre muligheder i arbejdet med klassen og fjerne den disciplinkrise, der er så udbredt i denne skoleform. Og arbejdet må lægges i fastere rammer som i eksamen-skolen med fast afgrænsede mål for under-visningen. Endelig bør landsbyskolen be-vares som en enhedsskole med 7 klasser, hvor børnetallet tillader det, og ellers et lavere antal. Hvor forholdene gør det ønskeligt, bør kommunerne have frihed til at forsyne landsbyskolen med en overbyg-ning, der fører frem til en præliminær-eksamen, hvis krav nærmes til realeksamens, eller til som nu at træffe en ordning med en bestående privat eksamensskole.

I overensstemmelse med de synspunkter, jeg her har fremført, skal jeg — sålænge der ikke kan skabes en struktur, som er væsentlig bedre end den nuværende skoles — anbefale, at man bevarer den bestående skole og søger at rette dens fejl.

Svend Jørgensen: Lad mig allerførst sige, at jeg er fuldstændig enig med mit partis ordfører, det ærede medlem hr. Jørgen Jørgensen (Lejre), også hvad angår det 8. skoleår, hvorom der er en vis uenighed

indenfor Askovudvalget. Det er altså ikke for at tale om det, jeg tager ordet her i dag, men fordi der er noget andet, som jeg ikke synes er kommet tydeligt nok frem i denne debat. Det er spørgsmålet om landsby-skolens fremtidige stilling i skolens struk-tur, og jeg mener mig berettiget til at tale med derom, eftersom jeg i mere end 41 år har været lærer i en dansk landsbyskole. I sommerens diskussioner om den eventuelle skolestruktur har dette spørgsmål mere og mere trængt sig på, indtil diskussionen derom omsider kulminerede under Dan-marks Lærerforenings repræsentantskabs-møde nu fornylig.

Landsbyskolens underviser ca. halvdelen af alle Danmarks børn. Ikke desto mindre er denne skoleform i tidens løb blevet noget stedmoderligt behandlet. Mange steder går børnene kun i skole hveranden dag, og undervisningen og skoleplanen hviler disse steder på skoleloven af 1814. Ja, men, siger man så, I har jo fået 1937-loven, og det må da være landsbyskolens lov. Hertil er at sige, at for det første er den langtfra gennem-ført endnu, og for det andet er central-skolerne kun et skridt på vejen frem, i hvert fald efter de forældres mening, som hævder, at landsbybørnene skal have samme start i livet som byskolebørnene; det finder forældrene altså ikke at de får, selv med de nye centralskoler, og derfor sender de deres børn i stort tal til byernes og stationsbyernes mellem- og realskoler. Det kan landsbyskolen ikke være tjent med, og det er derfor ikke noget under, at lands-by lærerne spørger, om dette fortsat skal være tilfældet.

Den vederlagsfri undervisning har des-værrer befordret denne udvikling. Man ser nu det særsyn, at en kommune har bygget en centralskole til rundt regnet 1 mill. kr. og alligevel må betale 10 000 kr. til den nærmeste købstad for de børn, som søger de skoler der, hvori de bliver gratis under-vist. Der er ikke noget at sige til, at kom-munerne lægger byggeplanerne til side og afventer, hvad der nu vil ske.

Hvad er så herved at gøre? Ja, efter min mening må man give den offentlige skole på landet en anden stilling i skolestrukturen, hvis dette ikke skal fortsætte. Jeg mener, at Askovudvalgets forslag bliver vejen, man skal frem. Askovudvalget ønsker en